

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра економічної теорії та економічних методів управління

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи
Пантелеймонов А. В.

_____

“ _____ ” _____ 20__ р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Макроекономічний аналіз

рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
галузь знань:	05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність:	051 Економіка
освітня програма	Економіка та економічна політика
вид дисципліни:	обов’язкова
Факультет:	економічний

2018 / 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету

“22” червня 2018 року, протокол № 7

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної теорії та економічних методів управління Микитась В.В.

Програму схвалено на засіданні кафедри економічної теорії та економічних методів управління

Протокол від “01” червня 2018 року № 10

Завідувач кафедри економічної теорії та економічних методів управління

_____
(підпис)

Гриценко А.А.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією

економічного

_____
назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “21” червня 2018 року № 9

Голова методичної комісії економічного факультету

_____
(підпис)

Євтушенко В.А.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Макроекономічний аналіз” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 051 Економіка

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у майбутніх економістів системи економічних знань, на яких базується сучасний макроекономічний аналіз; формування системи знань про розподіл обмежених ресурсів на макрорівні у процесі виробництва, розподілу, обміну і споживання економічних і суспільних благ.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- вивчення основних категорій, понять та методів макроекономічного аналізу;
- вивчення таких проблем як методи вимірювання динаміки рівня національного виробництва, умов формування макроекономічної рівноваги, впливу інфляції та безробіття на економічний розвиток, методів державного бюджетно-податкового регулювання, інструментів державної грошово-кредитної політики, факторів та механізмів економічного зростання;
- вивчення засад проведення аналізу реального та фінансового секторів економіки;
- формування вмінь щодо теоретичного обґрунтування та подальшого аналітичного роз'яснення монетарного та фінансового прогнозування;
- визначення та аналіз головних індикаторів макроекономічних дисбалансів;
- набуття практичних навичок застосування базових принципів та інструментів макроекономічного аналізу у наданні аналітичної оцінки функціонування макроекономічної політики.

1.3. Кількість кредитів: 4 кредитів ECTS.

1.4. Загальна кількість годин: 120 годин.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
3-й	3-й
Лекції	
24 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
24 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота, у тому числі	

72 год.	год.
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання:

Після проходження курсу студенти повинні знати:

- місце та значення макроекономічного аналізу серед інших економічних дисциплін;
- призначення та функції системи національних рахунків;
- методи розрахунку основних макроекономічних показників, визначення на їх основі економічного становища держави;
- як здійснити аналіз на основі макроекономічних показників;
- ознаки й елементи економічної системи, особливості різних моделей економічних систем суспільства;
- зміст та сучасні індикатори макроекономічних дисбалансів;
- головні аспекти проведення макроекономічного аналізу у різних секторах економіки;
- зміст фінансового та монетарного програмування;
- теоретичні моделі передбачення результатів макроекономічної політики;
- інструментарій оцінювання ефективності макроекономічної політики за фактичними результатами.

А також, вміти:

- обчислювати основні макроекономічні показники;
- аналізувати результати функціонування та розвитку національної економіки;
- оцінювати ефективність макроекономічної політики держави;
- застосовувати набуті теоретичні знання при вирішенні практичних завдань;
- виконувати відповідні розрахунки, пов'язані з обґрунтуванням оптимальності рішень функціонування макроекономічної політики;
- будувати та характеризувати базові макроекономічні моделі;
- застосовувати прийоми та інструменти макроекономічного аналізу для оцінки ефективності макроекономічної політики.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1: Макроекономічний аналіз – наука про функціонування та регулювання національної економіки.

1. Поняття та значення макроекономічного аналізу в економічній науці.
2. Зв'язок макроекономічного аналізу з економічною теорією.
3. Позитивний та нормативний макроекономічний аналіз.

Макроекономіка як наука. Ключові проблеми макроекономіки. Загальнонаукові та специфічні методи дослідження, які використовує макроекономіка. Місце аналізу як метода дослідження економіки на макрорівні. Агреговані параметри.

Об'єкти макроекономічного аналізу. Суб'єкти макроекономіки.

Тема 2: Система національних рахунків як інструмент макроекономічного аналізу.

1. Розвиток та становлення системи національних рахунків.
2. Вплив інституційних секторів на кінцеві результати національного виробництва.

Зміст макроекономічного аналізу та його місце в системі наук. Види, прийоми (методи) та етапи макроекономічного аналізу. Система національних рахунків (СНР). Принципи оцінки економічних операцій у СНР. Основні показники СНР і методи їхнього розрахунку. Методика аналізу структури національної економіки. Міжгалузевий баланс.

Тема 3: Аналіз реального сектору економіки.

1. Визначення обсягу та структури національного багатства.
2. Баланс «витрати-випуск».
3. Оцінювання рівня зайнятості виробничих ресурсів.
4. Факторний аналіз економічного зростання.

Основні індикатори розвитку промисловості та методи його аналізу. Індекс реального обсягу промислового виробництва. Темпи оновлення промислової продукції. Методи обчислення зміни обсягів продукції промисловості під впливом різних чинників. Характеристика промислових підприємств за формами власності. Значення оцінювання рівня зайнятості виробничих ресурсів. Проведення та особливості факторного аналізу економічного зростання.

Тема 4: Методика аналізу сільського господарства.

1. Сільське господарство: поняття та галузева структура.
2. Методи аналізу розвитку та ефективності сільського господарства.

Сільське господарство: галузева структура, основні показники стану. Методи аналізу розвитку сільського господарства. Основні показники стану сільського господарства. Галузева структура сільського господарства, аналіз тенденцій її зміни. Індекси реального обсягу продукції сільського господарства. Динаміка виробництва продукції галузей сільського господарства. Методи обчислення зміни обсягів продукції сільського господарства під впливом зміни продуктивності праці та чисельності працівників. Характеристика сільських господарств за формами власності. Структура експорту та імпорту. Сезонні коливання в сільському господарстві, методи їх урахування.

Тема 5: Аналіз фінансового сектору економіки.

1. Аналіз державного бюджету.
2. Аналіз державного боргу.
3. Аналіз мультиплікатора державних видатків.

Тема 6: Аналіз монетарного сектору економіки.

1. Аналіз попиту та пропозиції грошей.
2. Аналіз динаміки загального рівня цін.
3. Аналіз грошового мультиплікатора.

Показники стану та методика аналізу грошово-кредитного ринку. Фактор часу в оцінці грошових потоків. Рівновага грошово-кредитного ринку: визначення пропозиції грошей і попиту на них. Взаємозв'язок грошово-кредитного та товарного ринків

Методологія та методика оцінки загального рівня цін. Поняття грошового мультиплікатора. Особливості проведення аналізу грошового мультиплікатора.

Тема 7: Аналіз зовнішнього сектору економіки.

1. Аналіз зовнішніх економічних потоків.
2. Аналіз валютного курсу.
3. Аналіз офіційних валютних резервів.

Зовнішньоекономічна діяльність: сутність та показники. Міжнародна торгівля: напрями та методика аналізу. Платіжний баланс як інструмент узагальненого оцінювання економічного стану країни та ефективності її міжнародних зв'язків.

Методика аналізу валютного ринку. Сутність та структура валютного ринку. Методи визначення валютного курсу. Валютне регулювання та його вплив на макроекономічні процеси.

Тема 8: Рівень життя населення: індикатори стану та методологія визначення.

1. Поняття рівня життя населення.
2. Якість життя населення та його соціально-економічні індикатори.
3. Зміст та значення показника гендерного розвитку.
4. Бідність як соціально-економічне явище, причини виникнення та методи визначення меж.

Рівень життя та його основні соціально-економічні індикатори. Аналіз рівня життя населення та їх аспекти. Основних соціально-економічних індикаторів рівня життя населення, їхні особливості. Рівень реального ВВП на душу населення, грошові доходи й витрати населення, номінальні та реальні доходи населення. Купівельна заробітна плата. Витрати населення (витрати на оплату послуг, споживання основних продуктів харчування). Розрахунки природного приросту. Індикатори рівня життя населення. Показник нерівності доходів, крива Лоренца, коефіцієнт фондів, доцільний коефіцієнт диференціації.

Якість життя та його основні соціально-економічні індикатори. Головні індикатори якості життя населення: індекс людського розвитку, індекс інтелектуального потенціалу суспільства, людський капітал на душу населення, коефіцієнт життєздатності населення, їхня сутність, методика обчислення.

Визначення гендерного показника розвитку. Основні індикатори бідності населення. Визначення прожиткового мінімуму, вартість «споживчого кошика». Нормативний і статистичний методи розрахунку прожиткового мінімуму. Фізіологічний і соціальний мінімум.

Рівень маргінальності, сутність цього показника, його вплив на міграційні процеси. Причини бідності. Статистичний метод визначення межі бідності.

Тема 9: Монетарне програмування в макроекономічному аналізі національної економіки.

1. Зміст монетарного програмування.
2. Аналітичний баланс центрального банку та Аналітичний баланс комерційних банків.
3. Аналітичні можливості Огляду грошової сфери та його «розширень».
4. Зміст та аналітичні можливості монетарної програми.

Тема 10: Фінансове програмування в макроекономічному аналізі національної економіки.

1. Зміст фінансового програмування.
2. Зміст оглядів внутрішнього реального сектору та зовнішнього сектору економіки.
3. Зміст Оглядів фіскальної та грошової сфери.
4. Зміст фінансових потоків між секторами та аналітичні можливості Таблиці фінансових потоків.
5. Зміст та аналітичні можливості Фінансової програми.

Тема 11: Аналіз макроекономічних дисбалансів.

1. Зміст та сучасні індикатори макроекономічних дисбалансів.
2. Аналіз окремих економічних дисбалансів за відхиленнями від порогових значень індикаторів.
3. Аналіз загального рівня макроекономічних дисбалансів за інтегральними індексами.

Тема 12. Аналіз макроекономічної політики: теоретичний та прикладний аспекти.

1. Пояснювальні (теоретичні) моделі передбачення результатів макроекономічної політики.
2. Інструментарій оцінювання ефективності макроекономічної політики за фактичними результатами регулювання.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1: Макроекономічний аналіз – наука про функціонування та регулювання національної економіки.	10	2	2			6						
Тема 2: Система національних рахунків як інструмент макроекономічного аналізу.	10	2	2			6						
Тема 3: Аналіз реального сектору економіки.	10	2	2			6						
Тема 4: Методика аналізу сільського господарства.	10	2	2			6						
Тема 5: Аналіз фінансового сектору економіки.	10	2	2			6						
Тема 6: Аналіз монетарного сектору економіки.	10	2	2			6						
Тема 7: Аналіз зовнішнього сектору економіки.	10	2	2			6						
Тема 8: Рівень життя населення: індикатори	10	2	2			6						

стану та методологія визначення.											
Тема 9: Монетарне програмування в макроекономічному аналізі національної економіки.	10	2	2			6					
Тема 10: Фінансове програмування в макроекономічному аналізі національної економіки.	10	2	2			6					
Тема 11: Аналіз макроекономічних дисбалансів.	10	2	2			6					
Тема 12. Аналіз макроекономічної політики: теоретичний та прикладний аспекти.	10	2	2			6					
Усього годин	120	24	24			72					

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Макроекономічний аналіз – наука про функціонування та регулювання національної економіки.	2
2	Система національних рахунків як інструмент макроекономічного аналізу.	2
3	Аналіз реального сектору економіки.	2
4	Методика аналізу сільського господарства.	2
5	Аналіз фінансового сектору економіки.	2
6	Аналіз монетарного сектору економіки.	2
7	Аналіз зовнішнього сектору економіки.	2
8	Рівень життя населення: індикатори стану та методологія визначення.	2
9	Монетарне програмування в макроекономічному аналізі національної економіки.	2
10	Фінансове програмування в макроекономічному аналізі національної економіки.	2
11	Аналіз макроекономічних дисбалансів.	2
12	Аналіз макроекономічної політики: теоретичний та прикладний аспекти.	2
	Разом	24

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання літературних джерел за темою «Макроекономічний аналіз – наука про функціонування та регулювання національної економіки», підготовка до практичного заняття.	6
2	Опрацювання літературних джерел за темою «Система національних	6

	рахунків як інструмент макроекономічного аналізу», підготовка до практично заняття.	
3	Опрацювання літературних джерел за темою «Аналіз реального сектору економіки», підготовка до практично заняття.	6
4	Опрацювання літературних джерел за темою «Методика аналізу сільського господарства», підготовка до практично заняття.	6
5	Опрацювання літературних джерел за темою «Аналіз фінансового сектору економіки», підготовка до практично заняття.	6
6	Опрацювання літературних джерел за темою «Аналіз монетарного сектору економіки», підготовка до практично заняття.	6
7	Опрацювання літературних джерел за темою «Аналіз зовнішнього сектору економіки», підготовка до практично заняття.	6
8	Опрацювання літературних джерел за темою «Рівень життя населення: індикатори стану та методологія визначення», підготовка до практично заняття.	6
9	Опрацювання літературних джерел за темою «Монетарне програмування в макроекономічному аналізі національної економіки», підготовка до практично заняття.	6
10	Опрацювання літературних джерел за темою «Фінансове програмування в макроекономічному аналізі національної економіки», підготовка до практично заняття.	6
11	Опрацювання літературних джерел за темою «Аналіз макроекономічних дисбалансів», підготовка до практично заняття.	6
12	Опрацювання літературних джерел за темою «Аналіз макроекономічної політики: теоретичний та прикладний аспекти», підготовка до практично заняття.	6
	Разом	72

6. Методи контролю

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою та відповідно до Європейської системи залікових кредитів (ECTS).

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах: виконання самостійної роботи та роботи на семінарських (практичних) заняттях; експрес-опитування; проведення контрольної роботи.

На практичних заняттях оцінюється участь в обговоренні ситуацій, доповіді на основі самостійного поглибленого вивчення питання з тем курсу; доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ; участь у дискусіях та виконанні завдань (графоаналітичних вправ та задач).

Підсумковий контроль знань здійснюється в кінці — екзамен.

7. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання										Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1 Розділ 2															
П1	П2	П3	П4	П5	П6	П7	П8	П9	П10	10	10	-	60	40	100
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4						

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

9. Рекомендована література

Основна література

1. Агапова Т.А., Серегина С.Ф. Макроекономіка: Учебник / Под общ. ред. д.э.н., проф. А. В. Сидоровича; МГУ им. М. В. Ломоносова. — 6-е изд., стереотип. — М.: Издательство «Дело и Сервис», 2004. — 448 с.
2. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрок Л.О., Макроекономіка: практикум: навчальний посібник / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич, Л. О. Баластрок; за ред. В. Д. Базилевича. - 2-ге вид., перероблене і доповнене. - К.: Знання, 2010. — 550 с.
3. Базилевич В.Д., Баластрок Л.О. Макроекономіка: Навчальний посібник. Вид. 2-ге., доп. — К.: Атіка, 2006. — 368 с. |
4. Базилевич В.Д., Баластрок Л.О. Макроекономіка: Опорний конспект лекцій. - К.: Четверта хвиля, 1997. — 224 с.
5. Базилінська О.Я. Макроекономіка: Навчальний посібник. — К.: Центр навчальної літератури, 2005. — 442 с.
6. Базилінська О.Я, Макроекономіка. Навчальний посібник / 2-ге видання, випр. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 442 с.
8. Бутук А.И. Макроекономіка: Учеб. пособие. — К.: Знання, 2004. — 514 с.
9. Вінченко І.І., Гончаренко О.В., Даній Н.В., Корецька С.О. Макроекономіка: Навч. посібник. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 176 с.
10. Галаева Е.В., Корсакова А.А., Марыганова Е.А., Назарова Е.В., Юрьева Т.В. Макроекономіка. Учебное пособие. / Московский международный институт эконометрики, информатики, финансов и права, — М., 2003. — 267 с.
11. Кривцов О. С. та ін. Макроекономіка у запитаннях та відповідях: Навч. посібник. – К.: Центральна література, 2004. — 200 с.
12. Кулішов В. В. Макроекономіка: основи теорії і практики. / Навч. посібник для студентів вищих закладів освіти. - Львів: «Магнолія плюс», 2004. — 256 с.
13. Небава М. І. Теорія макроекономіки: Навч. посібник. - К.: Видавничий Дім «Слово». - 536 с.
14. Підлісний П. І., Кравцова Л.І. Макроекономіка. Начально-методичний посібник. — К.: ДЕТУТ, 2049. — 267 с.
15. Радіонова І. Ф. Макроекономіка: теорія та політика. / Підручник. - К.: Таксон, 2004. - 348 с.
16. Савченко А. Г., Євдокімова Д. М. Макроекономіка: Навч. - метод. посібник для самост. вивчення дисципліни. — К.: КНЕУ, 2008. - 256 с.
17. Савченко А. Г. Макроекономіка. - К.: КНЕУ, 2005. - 442 с.

18. Солонінко К. С. Макроекономіка: Навч. посіб для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. — К.: ЦУЛ, 2002. - 320 с.
19. Сорокин А. В. Теория общественного богатства. Основания микро- и макроэкономики: Учебник / А. В. Сорокин. — М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2009. - 587 с.
20. Стельмах В. С. та ін. Грошово-кредитна політика в Україні: — К.: Знання, 2003. - 421 с.
21. Тарасевич Л.С., Гребенников П.И., Леусский А.И. Макроэкономика: Учебник. - 6-е изд., испр. и доп. — М.: Высшее образование, 2006. — 654 с.

Допоміжна література

1. Агапова Т.А., Серегина С.Д. Макроэкономика: Учебник перераб., доп. М.: Издательство «Дело и Сервис». 2001. - 448 с.
2. Букина М.К. Макроэкономика. Учебник. - 3-е изд. перераб., доп. - М.: Издательство «Дело и Сервис». 2000. - 512 с.
3. Вечканов Г.С., Вечканова Г.Р. Макроэкономика. 7-е издание. - СПб.: Питер, 2007. - 256 с.
4. Кейнс Дж. Общая теория занятости, процента и денег. - М.: Гелиос, 1999. - 352 с.
5. Орехівський Г.А., Політекономія. Навч. посіб. 2-ге вид. - К.: Каравела, 2010. - 440 с.
6. Радіонова Г.Д. Макроекономіка і економ!чна політика. Підручник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. - К.: Таксон, 1996. - 256 с.
7. Савченко А.Г., Пухтаєвич Г.О., Тітьонко О.М. Макроекономіка: Підручник. - К.: Либідь, 1999. - 288 с.
8. Савченко А.Г. Макроекономіка: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. - К.: КНЕУ, 1999. - 120 с. |
9. Фишер С., Дернбуш Р., Шмалензин Р. Экономика: Пер. с англ. 2-ое изд. — М.: «Дело ЛТД», 1993. - 864 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Державна служба статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Міжнародна організація праці: <https://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>
3. Міжнародний валютний фонд: <https://www.imf.org/external/index.htm>
4. Статистична організація Європейської комісії «Євростат»: <https://ec.europa.eu/eurostat>
5. Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй: <http://www.undp.org/content/undp/en/home.html>